

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štampilj za 30 kr. Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“.

Opravištvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Napredki v Hrvatskeji.

Ko so hrvatski narodni politiki revizijo nagodbe dosegli in se z Magjari pobotali, znano je, da smo se mi in z nami vred i drugi sorodni sosedje temu nasproti jako rezervirano zadržali. Priznati smo morali pošteno voljo, patrijotično namero mož, ki so v Hrvatskeji v tem določevali. Nasproti pak so se nam sprememba nagodbe, cela „revizija“, vse nove pridobitve tako vrlo malostne in neznatne zdele, da smo se malo bali za svoje južne brate, da jih Magjar ne bi prevaril in se ne bi prevarili sami. Ta naša bojazen je gotovo izhajala samo iz poštenih nagibov, in, ako se hoče, iz zdravega patrijotičnega egoizma: ker osoda slaba ali dobra naših bratov Hrvatov je in mora biti v bodočnosti i naše. Njihove izgube so i naše, njihov napredek, i naš napredek. Osebito, ako smo pomnili prejšnje terjatve hrvatske, prejšnja dokazovanja hrvatskega prava, in to primerjali z realnimi uspehi, — bil je naš strah nevaren.

Denes, po kratkem času z veseljem konstatujemo, da naša bojazen nij bila opravičena. Denes moramo Hrvatom priznati, da so modro ravnali, ko so se navidezno z malim zadovoljili. Hrvatska napreduje z velikanskimi koraki. Naenkrat je prišel v zemljo red; dan za dnevom gibe ona korupcija, ki so jo vsadili dolgotrajen državopravni boj in razne intrige strank; uničuje se eno gnezdo za drugim, v katerem so se redile in gojile pijavke naroda in zatiralci narodovega napredovanja. V kratki dobi je hrvatski sabor sklenil mnogo koristnih zakonov, osiguraval neodvisno svojo vlado, purificiral uže prilično svoje urade, dosegel vseučilišče, ki je potr-

jeno, odpravil velike župane, te nedelavne in samo žeroče trote v uljaku narodne uprave. V kratkem času so popolnem izginili magjaronski intriganti. Kakor se netopirji skrijejo pred svitlim dnevom v temne duplje, tako je zmanjkalo Rauchove svojati.

Narodnjaki so v Hrvatski mnogo trpeli. Zdaj je vsa dežela narodna! Zdanja vlada je pokazala, da ne vredi baš toliko mrtva črka na papirji, osigurane pravice v članih in paragrafih, — nego da vse do tega stoji, kdo in kaki ljudje imajo izvrševanje zakonov v roci. In dosedanji uspehi Mažuraničeve vlade ne samo da celo zemljo zadovoljavajo, obetajo i nadalje koristen sad donášati in Hrvatsko tako utrditi, da bode zmožna svoj bodoči poklic v slovanskem jugu izpolniti.

Iz državnega zbora.

[Izv. dop.]

(13. seja 26. januarja.) V današnji seji se je o treh priložnostih pokazalo ono nasprotje, katero je v resnici v nemški ustavovorni stranki sami in se je dozdale za silo zatajevalo in zakrivalo. Prava ministerijelna stranka, katera gre z Auerspergovim ministerstvom po vsakem potu, sedi v centru; to so veliki posestniki iz Češkega, Moravskega in drugih dežel, izvzemši Galicijo. Levica pod vodstvom Herbstovim gre tudi navadno z ministerstvom, vendar je Herbst uže od nekdanj prevelik intrigant, da ne bi mu včasih veselje delalo, pokazati svojo moč in silo ministerstvu ter seveda v samo manj važnih vprašanjih glasovati s svojo gardo proti ministerstvu, katero ostane potem v veliki manjšini. Kajti le če celi centum in cela levica trdno skupaj držita, imata malo ve-

čino v zbornici proti združenim drugim strankam. Večina pa je le za 5 do 10 glasov, kar nij ravno ugodno za obstanek ministerstva. Skrajna levica, tako zvani „Fortschrittsklub“, katera obsega v narodnem obziru prusofile Nemce, v političnem oziru napredujočo zlasti v konfesijonelnih vprašanjih do skrajne meje segajočo stranko, šteje kakih 50 udov. Če se skrajna levica, kar se večkrat prigodi, združi z desno, to je s Poljaki in „pravno“ stranko, ter z demokrati, če pristopijo tudi Moravani in Slovenci, potem je 130 do 140 ministerstvu nasprotnih glasov in v takih slučajih odločijo Rusini večino in sicer — ministerijelno.

Bilo je prvo branje četirih ministerijelnih tako zvanih konfesijonelnih predlogov. Prva postava določuje vnanje pravne razmere katoliške cerkve; druga vnanje pravne razmere samostanskih društev; tretja ureduje doneske cerkvenega premoženja do religioznega fonda v prid potrebščin katoliškega kultura in četrt postava zapopade postavno priznanje verskih društev.

Perger nasvetuje, da se te postave izroče posebnemu konfesijonelnemu odboru 20 udov, kar je bilo sprejeto. Steudl nov predlog zaradi reforme vžitinskega davka se izroči finančnemu odboru, da si je Steudl dokazal, da bi moral poseben odbor to stvar pretresovati in da je finančni odbor uže tako z delom preobložen. Vse zastoj; predlog je od demokrata, ministerijelni stranki pa so demokrati še neljubši od desnice in zato se nobeden demokrat ne voli v nobeden odbor.

Potem je na vrsti predlog, katerega je dr. Kopp od skrajne levice uže v prvi seji poslanske zbornice storil, predno je ministerstvo naznanilo in storilo svoje konfesijonelne

Listek.

Speče jezero.

(Novela, francoski spisal Lucien Biart, posl. Dav. Hostnik.)

(1. nadaljevanje.)

Neki večer, v dobi, ko se južni vetrovi prikažejo na obalih mehikanskega zaliva, to je v marciji, se obesijo na enkrat črni oblaki nad malo dolino. Blisk jih je prekrizaval. Ura je bila štiri, don Ludoviko je bil v mestu, donna Lorenca pa je zapovedala, naj se začne zvoniti. V vsaki mehikanski haciendi se zvonijo zato, da se delavci skličejo. Jek srebrnega glasu je letel od holmea do holmea, in kmalu so se Indijani pokazali po vseh stezah, popevaje otožne slavodatke. Položili so orodje pod prostorne strehe. Razdelilo se je med-nje nekaj koruze, in vsi so tekli potem v gozdove, kjer so imeli koče.

V haciendi, kjer je bilo ne kaj časa šumenje, kakor v panji, vse potihne. Vihar je prešel, ne da bi bila posebno razsajal. A elektriciteta, s katero je bil zrak napolnjen, je donno Lorenco vznemirjala. Urno zapove, naj se osedla konj, ki ji je bil najbolj priljubljen. Potem pa se premisli, in ga zapove peljati nazaj v hlev. Jug je pihljaj.

Don Ludoviko ne pride k južini; donna Lorenca izsesa nekaj sadija, potem pa gre na balkon.

Ko se naredi noč, pokrijejo gosti oblaki nebo, in na skalah, ki so ograjale jezero, se pokaže ogenj, razsvitljevaje pot, ki pelje proti Kordovi. To je bila navada, ki jo je Lorenca imela, o temnih nočeh, ako njenega soproga nijbilo doma. Naslonena na balkon je zamišljena opazovala Indijana, kateremu je zapovedala zakuriti ogenj, in ki je odhajal in prihajal kakor senca kake prikazni. Rudeča luč je barvala pečine; veliki netopirji so se

vrtili na žrjavico, drugi pa so plapotali nad spečo vodo, ki se je lesketala kakor zlato. Proti svoji navadi ta večer Lorenca nij šla spat.

— Gospoda dolgo nij, deje čedna mestica, ki je čepela in čakala, kdaj jej bo gospá rekla, naj jo razplete.

Donna Lorenca se stresne. Urno se obrne proti hišini, in oči se jej zaleskečejo v temi.

— Da, reče in stegne krasne roke, gospod se je zamudil; pa saj mi je povedal, da ga ne bo kmalu.

— Kako piše veter, sennora! In vendar, le poglejte, na jezeru nij niti ene gubice.

— Skale ga varujejo; pa ga tudi ne premakne nijena sapa.

— To jezero spi, sennora, Indijani to trdijo.

— Da to jezero spi, Nilda; pa naj se jug spremeni v orkan, pa se bo jezero mo-

predloge, da se naj voli odbor, ki ima izdelati iz lastne inicijative nove konfesijonelne postave in zlasti z ozirom na obligatorični civilni zakon, ná odvzetje matic duhovnikom, na odpravo seminarov in izrejo teologov na vseučiliščih itd. Dr. Kopp utemeljuje svoj predlog v daljšem govoru in ostro kritizuje razloge, s katerim Stremayr podpira svoje postavne načrte. Dr. Kopp želi, da se konfesijonelnemu odboru, ki se ima v prihodnji seji voliti, uže zanaprej naloži, da mora izdelati tudi one postave, ki so gori navedene in ki se ne najdejo med vladnimi predlogi. Centrum in levica s tem nijsta zadovoljna in Perger nasvetuje, da se Koppov predlog sicer izroči konfesijonelnemu odboru, a ne dá bi ta vezan bil, po teh vodilih ravnati se.

Pri glasovanju so za Koppov predlog bili samo skrajna levica in demokrati, cela ostala zbornica nasproti, pravna stranka pa med debato in glasovanjem nij bila navzočna. Tudi Poljakov iz početka nij bilo; pa Auer-sperg, negotov za izid glasovanja šepeta s Ziemiakovskim in pohlevni Florke, tako ga zovejo njegovi rojaki, hiti na mostovž, da pridobi nekaj svojih poljskih privržencev. Sicer pa je bil nepotreben ta trud, ker je Herbst uže poprej bil komandiral svoje čete proti skrajni levici. Koppov predlog se je potem po Pergerjevem nasvetu izročil konfesijonelnemu odboru, da se nanj ozira, ako mu drago. Stroga ministerijelna stranka pa je celo proti temu predlogu glasovala.

Nasvet, da bi pri sejah odbora, katere ima po Lienbacherjevem predlogu preiskati uzroke denarne krize, vsi poslanci smeli navzoči biti, nij našel milosti pri onih možeh, ki se boje, da ne bi se razkrivale tajnosti, ki bi pokazale marsikaterega dozda še veljavnega moža celo iz poslanskih krogov v čudnem svitu. Nasvet je bil z 82 glasovi centra in levice proti 72 glasom skrajne levice in desnice ovržen. Pri tej priložnosti je demokrat Kronawetter zopet prav osoljene resnice povedal borsijancem.

Na koncu seje interpeluje skrajna levica predsednika poslanske zbornice, kako se je to zgodilo, da je neki časnik („Neue freie Presse“ namreč) uže 23. januarja razglašal konfesijonelne postave, ko jih še nobeden poslanec nij v roki imel in še tudi 24. nijso bile dobiti v pisarnici poslanske zbornice. Interpelacija meri v prvi vrsti proti ministru

Ungerju, kateri vsako še tako tajno stvar v svoj ljubček, polu oficijozno „N. fr. Presse“ vtakne, katera tedaj saj za pol dneva poprej, kakor drugi listi, take stvari prinese. — „Deutsche Zeitung“, organ skrajne levice in demokratični listi pa nemajo take prednosti. Dr. Rechbauer je precej odgovoril in obžaloval, da se kaj tacega godi, kar je res na kvar zbornični časti; a on tega nij kriv, ampak to se godi na drugem mestu, kamor njegova moč ne sega.

Denašnja „N. fr. Pr.“ se strašno jezi nad to interpelacijo in nad Rechbauerjevim odgovorom in se dela, kakor da bi po bog si vedi kakem velikem trudu in skrivnih potih dobivala take stvari, a vsak ve, da jej naravnost dojde iz ministerijelnega kabineta.

Sliši se, da ima poslanska zbornica zbrana biti do 27. marca; potem sede delegacije meseca aprila do začetka maja; 11. maja pa se ima zopet zbrati državni zbor in zborovati do konca junija.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 29. januarja.

V *državnem zboru* 27. t. m. je finančni minister na dr. Razlagovo interpelacijo zavoljo nepravilnega davka od ekstrarov iz gruntnih bukev na Kranjskem, odgovoril da hoče to, kar je potrebno zaukazati. — Pri verifikaciji dalmatinskega lahonskega poslanca Polesinija, je dokazal Karlon, da so se od vladne strani velike nepravilnosti godile. Vendar je zbornica bila uže pri volji svojega pristaša potrditi, ko poslanec Lienbacher vstane in večini debelo pove, da manjšina nema nobenega varstva več, ako se čisto nepravilne volitve potrjuje. Tako je bilo vendar ustavovercev sram javne krivice in sklenili so ono volitev še enkrat odseku v pretresovanje izročiti. — Denes v četrtek je bila zopet seja.

O *konfesijonelnih* zakonskih osnovah se zdaj v nemškem novinarstvu največ piše. Večini teh listov je premalo in prenedoločno, kar vlada predlaga, toraj nasvetujejo dotičnemu konfesijonelnemu odboru, ki se bode volil, da nekatere določbe poostri.

V *ogerskem* zboru so magjarski poslanci na zahtevanje vlade ali državnega pravdnika sklenili, rusinskega poslanca Babesa sodnji izročiti zavoljo ostrega članka, ki ga je pisal v list „Albina.“ Srbski, rumunski in „nekateri“ hrvatski poslanci so proti temu glasovali. Hrvat Tombar je vpra-

šal, zakaj vlada ne preganja magjarske „Reforme“, ki zmirom še ščuje na Hrvate.

Vnanje države.

Francoska narodna skupščina se je posvetovala o postavi reorganiziranja božje službe v vojni. Škof Dupanloup pravi, da je Francoska edina zemlja v Evropi, v katere vojni nij božje službe. Večidel te postave se je sprejel. Gambetta bo Broglieja interpeliral zaradi okrožnice, ki jo je tikoma merske postave prefektom poslal.

Karlisti stoje pred mestom Santadrom; železnico, ki pelje v to mesto, so razkopali, da iz Madrida ne more nebena pošta v mesto. Tudi telegraf so podrli, in so si napravili sami svojega, ki vse njihove stacije veže.

Italijanska vlada je prepovedala razglašanje onega berlinskega telegrama, ki je trdil, da je depeša generala Gavoná, ki jo je Lamarmora objavil, falsifikat. Prepovedalo se je objavljene zato, ker se Rim nij poprašal, in — ker ima Lamarmora prav. Prijateljstvo med Berlinom in Rimom se je ohladilo.

V italijanskem parlamentu bi se bilo skoraj posnemalo Malinekrodta. Nicotera je hotel govoriti o izjavah kneza Bismarcka proti Lamarmori in interpelirati ministra zunanjih zadev. Le najboljši njegovi politični prijatelji so ga od tega odvrgli. „Gazetta d' Italia“ opazuje k temu: „Naj je imel Nicotera kakoršen namen je hotel, njegovo vprašanje bi ne bilo na pravem mestu. Teško bi se mu bilo posrečilo „malo več luči“ prižgati o „malo več luči“. Sodba o general Lamarmorovi knjigi je v Italiji trdna in naj Bismarck reče kar če, se ne bo spremenila. Minister zunanjih zadev bi interpelanta v nobenem obziru ne mogel zadovoljiti, kajti bil bi v strašnem položju tikoma obzirov, ki jih je dolžan nekoliko velikemu nemškemu kancelerju, nekoliko pa možu, ki je vedno odkritosrčno in častno Italiji služil. Častivredni gospod Nikotera je molčal, in mi smo mu zato hvaležni.“

Dopisi.

Iz Idrije 28. jan. [Izv. dop.] Ob-ljuba dela dolgove, pravi pregovor. Da bi g. Lipold vedel to resnico, gotovo ne bi se bil tako zadolžil. Za ono dobo, ko je nastopil po blagem, ljudomilem svetniku, Helmreichu izprazneno mesto, kot višji rudarski svetnik, poudarjal je v svojem nastopnem govoru pri prvi konsultaciji rudarskih uradnikov, „da hoče biti dober, skrben oče vsem brez razločka“. Zvest svojej pomepljivej besedi, moral bi bil

rebiti preklalo, da bodevi videli njegovo globokost.

Nilda je hotela odgovoriti. Sennora Lorenca ji položi roko na glavo, kakor bi hotela reči, naj molči. Po gorah so pokali veliki bori. Tožno tuljenje nekega šakala je pošiljalo po dolini žalosten jek. V taistem trenutku pridirja jezdec k ognju. Deset minut pozneje so sejali utrinjki, ki jih je Indijan metal v jezero, po skalah neštevilne iskre. Don Ludoviko se prikaže na balkonu.

Donna Lorenca je počivala uže na fauteuilu in je skoraj dremala. Ko pride soprog, mu poda roko. Don Ludoviko ji jo poljubi ter se vsede k njej. Potem zvije cigareto, ter jo prižge. Donna Lorenca mu jo vzame z dvema prstoma, dene si jo v usta, ter izpušča dim skozi nosnice. Preden je on mogel začeti govoriti, mu pripoveduje ona, da je delavce pred časom spustila od dela, ker se je bala hudega viharja; da je Tonatl zahteval, naj se mu plača za deset

pijastrov poviša, da se je divjaku Juanu rodil sinček; da se Antonio Lopez in Pepa Nunnez, katerih matere ste bile uže dolgo sprte, hočeta poročiti, in da je ona obljubila, da jima bo pomagala.

— Kaj pa si ti počel, vpraša don Ludovika ter mu položi malo roko na pleča. Kako si se zabaval v mestu?

— Bil sem v gledišči. Wilson nam ne more dati več, ko šetri predstave. V dvanajstih dneh hoče biti v Puebli.

— Ali je tudi ponoči gledišče?

— Tega ne. Toda ker sem komisar, moral sem pripravljati za pojutrajnji ples. Dokončal sem svoje delo še le ob devetih, potem sem šel večerjat.

— Sam?

— Ne sam. Bil je z menoj Solar, Niéto, Vargas, amerikanski konzul in neki pribočnik francoskega poslanstva. Wilson nas je povabila, da bi naredili čast konzulu njene dežele, kajti ona je iz New-Yorka, ne

pa Angličanka, kakor se je večkrat trdilo po časnikih.

— Govori tedaj španjski, ta pevka?

— Tudi francoski in italijanski tudi.

— Je-li močno lepa?

— Videla jo boš, reče don Ludoviko, ter vstane. Njeni lasje imajo zlato barvo, oči nebeško, obličje pa ji je bolj belo, nego lilija.

— Tedaj postava iz voska! deje donna Lorenca smehljaje se. — Potem vstane iz fauteuila, položi čelo svojemu soprogu na ustna, ter reče: — Pozno je uže, jaz sem uže zaspana.

— Idi tedaj spat, lepá sennora. Se eno besedo: ali greš pojutrajnjem z menoj na ples.

— Ako ti hočeš, se ne smem braniti.

Don Ludoviko gre v svojo sobo, donna Lorenca pa še dolgo tava po terasi. Veter je nehal pihljati, zrak je dišal, kobilice dolgočasno in enakoglasno cvrčale v daljavi.

gledati, da se godi uradnikom, učiteljem in delavcem enaka pravica. Za uradnike odrezati se — to je znal doslej zmerom, kadar je šlo jim plačo zvekšati; a nam se zdi, da je storil to bolj zbog tega, ker spada sam v njihovo kategorijo, ker je mislil: Bog je najprej sam sebi brado stvaril. — Učitelji čakajo uže od kar je g. L. na krmilu, na povišano plačo. Vsako leto na Silvestrov dan jim je zagotavljal: Vaša plača se letos gotovo zboljša. Pa še danes, to je sedmo leto tistega obetanja so odgojitelji mladine v istem finančnem položaju. Delo se jim dan za dnem množi, učilni načrt je vedno ostrejši, počitnic je zmirom manj, pritisk od zgoraj vsak čas hujši in despotičnejši, skratka: zahteve višje — plača nekdanja. G. L. ne pomisli, da s tacim postopanjem zavira naš napredek šolski, zamuruje ljubezen učiteljev do izvrševanja svojega težavnega poklica, da se bliža mogočesti, da mu učitelji znajo napovedati in tudi uresničiti svoj lastnovoljen odhod na druga mesta, kjer se je starim denarstvenim naredbam slovo uže dalo.

Rudnik prinaša na leto nad polodrugim milijon dobička. Nijso-li torej gmotna sredstva tu, da bi se lahko prišlo v okom sedanjim škandaloznim razmeram, da bi učitelji v svojih stiskah ne godrnjali vedno nad suhim plačilom? — Za časa 23. okt. pr. l. ste bili gospodje vsi medeni, da ste ujeli narodne učitelje v svoje zanjke. Takrat gospoda! Vam nij bil noben pot odveč, nikakšen kraj neprimeren za prigovarjanje; takrat ste jim slikali zlate gradove in obetali mastne plače — sedaj pa, ko se je izpolnila vaša želja, ne zmenite se zanje! Sicer pa izprevidijo drugi pametnejši možje, da ne bode moglo več dalje tako naprej, zategadelj pogostoma oni spopadki v „uradniškem društvu“, katero pak g. L. vselej z besedami: „es lebt sich schon so“ konča. Šolskemu vodji je g. L. živ malik. Kakor šiba na vodi se trese pred njim, v očeh mu uže bere njegovo voljo in še več stori, nego zahteva načelnik. Šolarjem je pred malo dnevi bral listanje pomenljivosti nemškega jezika zapovedovavši: naj med sabo izključljivo le nemški govore, in na potu deca v resnici pozdravlja z: gelobt sei J. K. Z učitelji ne postopa g. Juvan složno, nego dela za hrbtom.

Bliščeče se od rose, obsejano s tisoči lesketajočih se zaželek je trata, kakor tudi speče jezero, v lepoti tekmla z nebesom.

Ko se je mlada žena zjutraj zbudila, je njen soprog uže dirjal proti Kordovi.

II.

Mehikani ljubijo muziko, in Mehika bi, kakor Paris, ne mogla prebiti brez italijanske opere. Vsako leto, ako prijadra kaka pevska družba v Vera-Cruz, se začne vse gibati po mestih, čez katera ima iti, posebno kjer so taki odri, kakor v Sontagu, v Tomasiju ali Stefanonu. Sploh pa oder igralcem malo skrbi dela, kajti ako je treba, ga naredo sami. Leta 1851 je slovela po vsi Mehiki Wilson, prava umetelnica, ki se nij sramovala svojega angleškega imena, da bi ga bila zamenjala z italijanskim.

V Mehiki imajo komedijante radi. Tenorju ali pevki se odpro vsake duri. Glumače vodijo z enega banketa na drugi. Primadona mora najprej v velikih mestih slave našeti, potem hoče še le, ako jo prosijo,

Iz brežkega okraja 27. jan. [Izv. dop.] Čital sem včeraj v „Soči“ in danes v „Slovenskem Narodu“, da se snuje „Savinsko učiteljsko društvo“. Kako ugodno naznanilo mora biti to vsacemu učitelju, kateremu je v resnici mar za boljše organizirane šole na narodnej podlagi, na katerej je edino mogoče naše slovensko ljudstvo na višjo stopinjo omike povzdigniti, kakor so to storili uže drugi narodi. Pozdravljamo tedaj Vaše blago podvzetje uže zdaj. Morda bode mogoče, da o počitnicah vsa učiteljska društva na spodnjem Štajerskem p. v Celji se snido, kjer se imajo razgovarjati o jako važnih šolskih stvareh p. o zboljšanju slovenskih šolskih knjig za pripravo na deželno učiteljsko društvo, da dotični odposlanci ostanejo slovenskemu šolstvu zvesti, ter se ne dadó od nemških nekaterih nam sovražnih neznačajnih učiteljev preplašiti in ostrašiti. Taki poslanci morajo se ve da, dobro podučeni biti o naših šolskih razmerah in potrebah slovenskega ljudstva. Vsa slovenska učiteljska društva na slovenskem Štajerji naj bi se tedaj združila v eno društvo, katero bi edenkrat na leto skupaj zborovala. O posameznih in skupnih shodih naj bi se poročalo slovenskemu pedagogičnemu listu, katerega namerava naš vrli in neutrudljivi delavec na šolskem polji g. Lapajne zopet izdajati. Dolžnost naša je, da omenjeni list krepko z dopisi in pedagogičnimi članki podpiramo. Na spodnjem Štajerskem imamo uže sedaj precejšnje število učiteljskih društev, kar je dokaz, da so učitelji pripravljeni se za boljše bodočnost slovenskega naroda truditi. To pa, kar si enkrat priborimo, imamo trdno držati, ter se od listov, kateri so našemu slovenskemu šolstvu in učiteljstvu nasprotni, ne zapeljati pustiti. Mi ljubimo dom, in imamo tudi dolžnost, našo mladino zanj ogreti. Nasprotni listi naj se v gnjilobni renegatske publosti napihujejo nad slovenskimi učitelji in listi, kolikor jim drago. Nam pa je vzvišena ideja, ideja boljšega slovenskega šolstva in splošna omika slovenskega naroda čez vse, in za to smo v učiteljski stan poklicani. —

Iz Rečice v zgornji savinski dolini 24. jan. [Izv. dop.] Ko smo slišali, da se bode Savina regulirala, veselili smo se, da sta vendar enkrat vlada in naš de-

peti v manjših, skozi kateri ima iti, preden gre na ladjo. Leta 1851 je bil don Pedro Prieto prefekt v Kordovi. Trudil se je, in zaradi njegove udvorljivosti je Kordova, akopram mesto najmanjše vrste, prej slišala umetelnico Wilson, nego Orizava, Puebla in celo Mehika. V Kordovi je vse ploskalo mladi pevki. Ako so ljudje nehvaležni, Kordovani gotovo ne zaslužijo te graje; trije rodovi bodo morali prej izmreti, preden se bo v tem mestu pozabila čast, katero mu je prefekt preskrbel.

Nilda naznani svoji gospe, da je don Ludoviko zjutraj odjahal. Donna Lorenca smehtljuje se vstane, da splesti svoje dolge lase, se obleče počasi, potem pa zapove, naj se ji osedla konj. Bila je sobota. Na ta dan je don Ludoviko po navadi objahal svoje posestvo, da je videl, kaj se je med tednom storilo, da je grajal ali pohvalil delavce, kadar jim je plačeval.

Donna Lorenca reče poklicati oskrbnika. — Jaz nadomestujem danes gospoda,

želni odbor sprevidela, kolike imenitnosti j tako reguliranje za vse savinske okraje. A nedavno je prišel deželni inženir iz Gradca, da začne prvotna dela in povedal nam je, da se bode Savina samo od Vrbovca (Altenburg) navzdol jeziti začela. Ta vest nas je silno osupnila in precej so sklenile občine Rečica, Kokarje in Ljubno, obrniti se do deželnega zbora s prošnjo, da se naj savina struga popravlja gori do Ljubnega. Kdor pozna naše kraje, bode vedel, da Savina ravno po rečiški dolini največ škode dela in da je tam v mnogobrojne male struge raztečena, da se splavi (flosi) samo v veliki vodi od Ljubnega plaviti dajo. Na ta način je samo po sebi razvidno, da flosarska trgovina dosti škode trpi, ker so ljudje le na ugodno vodo, ne pa na ugodne čase za trgovino siljeni. Čestokrat se prigodi, da flosi čez celo leto iz Ljubnega ne plavajo in tako ubogi ljudje še le jeseni z lesom v daljno Srbijo in Vlaško oditi morejo. Potem dostokrat ne samo boljši čas za trgovino zamudijo, ampak še celo na vodi zamrznejo; včasih je celo njihovo premoženje in življenje v nevarnosti, kadar začnejo vode led nositi. Od Vrbovca navzgor je še 120 žag in več novih se stavi. Na teh žagah se na leto 14,400 flosov odpravi, katerih vrednost se sme ceniti na pol milijona gold. Te številke zadosti jasno govore, za to upamo, da se vsliši prošnja naših občin in se reguliranje savine o svojem času uže pod Ljubnom začne.

Domače stvari.

— (Ljubljanske šole) se začno 3. februarja. Glej uradno naznanilo na zadnji strani denšnjega lista.

— (Iz kranjskega okraja) se nam piše: V Naklanski fari posebno v vaseh Strabinj in Cegelnica uže čez en mesec koze tako hudo razsajajo, da nij skoraj hiše, kjer imajo kaj otrok, da bi koz ne imeli, ne eden ali pa dva, nego vsi otroci, kar jih je pri hiši, in tudi odrastelih so se uže začele prijemati. Veliko otrok je uže za njimi pomrlo, pa dosedaj večjidel taki, (kakor jih je v tej fari zelo veliko,) ki nijso stavljenih imeli. Tudi se pripoveduje, da jih imajo taki ki imajo stavljenih, bolj malo in ne tako hude, kakor tisti, ki nemajo stavljenih.

Antonio, reče staremu slugi. Vzemi enega njegovih konj, da me spremiš; tvoji so se uže postarali in ne znajo več dirjati.

Dve uri je dirjala donna Lorenca, belo oblečena, obraz zakrit z višnjevo zaveso. Držala se je konja za vrat, ter tekala po hribih, ali pa je, ležeča po kónji, skakala čez prekope. Lijane so jej zaprle pot, ter jo zavile s konjem vred v svojo mrežo. Antonio je se sabljo v roci hitel, da bi oprostil svojo gospodarico, katero so držale cvetoče veje vjeto. Včasih, na kaki višavi, je Lorenca obstala nekatero trenutke, da bi cenila globokost kakega brezdna, da bi si ogledala gore, potoke, drevesa, vso veliko pokrajino, ki se ji je razprostirala pod nogami, ali da bi začudena zrla za urno senco, katero so delali orli, leteči nad planjavo, katero je solnce zlatilo; a naglo je zopet začela dirjati. Človek bi mislil, da v tem dirjanju išče pomirjenja za kako bolešno misel.

(Dalje prih.)

— (Pred celjskimi porotniki) bodo 2. 3. in 4. marca zaporedom tri tiskovne tožbe proti „Marburger Zeitung“ za voljo razžaljenja časti.

— (Iz Žabnice pri Loki) se nam piše: Ko se je pretečeni vtorek zvečer pošt-ni vlak po Rudolfovi železnici proti Loki peljal, pade nekemu malo vinjenemu popot-niku, Ljubljancu, ki je skozi okno gledal, klobuk z voza na tla. Mož hitro vrata od-pre, z vlaka za klobukom skoči ter z vso močjo tebebi na tla. Sopopotniki so ga vi-deli, da je na tleh obležal, vendar pravijo, da se nij ubil.

— (Požar). 27. t. m. okolo poludne je kmetu A. Hladetu iz Rese v št. rupertskeje občini na Dolenjskem hiša in kozolec pogorel. Ker je najprej začelo v kozolci goreti, sumi se, da je nekdo nalašč zažgal. Rešiti nijso mogli ničesa, kakor živino in od enega prešiča meso. 25. t. m. pa je pogorel malin pod Kalom v št. janški fari.

— (Od sv. Jurja pod Rifnikom) nam naročnik posestnik piše obširno tožbo, da je svet uže tako daleč prišel, da tam v bližini uže ženske službenice — — tabak kade! Pač bolezen, v kateri tudi nij želeti, da bi se razširila. Razposajeni mladi mestni koketki smemo cigaretko v ustih še odpustimo, posebno, ako je kadilka lepa; a da bi nam dekleta cigaro v zobeh postelje prestiljale, ta napredek prepuščamo 21. stoletju.

— (Iz pod Storžiča) mi piše prijatelj 29. t. m.: Zanimiv dan smo včeraj pri nas doživeli. Takoj zjutraj je na vso moč snežilo; mislili smo, da bo de padel najmanje 1 komolec debel sneg. Proti 9. uri se pa na enkrat razvedri in gorke solnce nam po-sije tako, da je v dveh urah ves sneg skopnel. Imeli smo potem do treh popoldne prekrasen, gorak, pomladansk dan. Na večer je pa iz savske in kokriške doline začel tako močan sever pihati, da je opeko raz strehe metal in slamnate strehe neusmiljeno mesaril. Ljudje so po cestah komaj dalje mogli. Mislili smo, da smo na Krasu. —vlr—

— (Iz Trsta) se nam piše 29. t. m.: Podčastniki 17. polka baron Kuhn napra-vijo v petek 6. februarja v dvorani „Monte verde“ velik ples. Povabila so pisana v slo-venskem jeziku. Tako je prav!

— (Deželna komisija za konje-rejo) je imela 26. t. m. sejo. Posvetovalo se je: 1. o predlagah na sl. c. kr. polje-deljsko ministerstvo tikoma premiran v pri-hodnjem septembru v 8 štacijah na Kranjskem v Cirknici, Ribnici, št. Jarneji, Mokronogu, Ljubljani, Kranji, Radovljici in bohinjki Bi-stricti. 2. Predlog na sl. c. kr. ministerstvo tikoma pingavskih žrebcev Krim, Javornik in Selo. 3. poročilo o subvencioniranih žrebcih.

— („Novice“) naj bodo „potroštane“, če jim povemo po njihovem okusu, da res nij dr. Costa kriv koz v Ljubljani, nego le „brezverski liberalizem“, kakor one mislijo.

Razne vesti.

* (Amerikansk dvoboj.) V Bam-bergu se je 19. t. m. ustrelil mlad študent Volfgang Hartung. V njegovi listnici so našli pismo, v katerem staršem poroča, da se je moral ustreliti, ker je prevzel z nekim tova-rišem zarad prepira amerikansk dvoboj, da, kateri med njimi črno kroglo vleče, ustrelil se sam.

Izdatelj in za uredništvo odgovoren: Ivan Semen.

* († Livingstone), slavni afrikan-ski popotnik je v Afriki na driski umrl.

Poslano.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov.

Revalescière du Barry

v Londonu.

Vsem trpečim zdravje po izvrstni Revalescière du Barry, katera brez porabe leka in brez stroškov sledede bolezni odstrani: bolezni v želodci, v živcih, v prsih, na pljučah, jetrah, žlezah, na slisnici, v duš-njaku, v mehurji, in na ledvicah, tuberkole, sušico, naduho, kašelj, neprebavljivost, zapor, drisko, nespe-čnost, slabost, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtogla-vico, naval krvi, šumenje v ušesih, medlico in blje-vanje tudi ob času nosečnosti, scalno silo, otožnost, sušenje, revmatizem, protin, bledico. — Izpisek iz 75.000 spričeval o ozdravljenji, ki so vsem lekomo zoperstavljala se:

Spričevalo št. 73.928.

Waldeg na Štajerskem, 3. aprila 1872.

Hvala Vašej Revalescière, katero sem jaz, 50 let star mož, skozi 2 leti neprestano užival, sem od mojega 10letnega trpljenja: otrpnost na rokah in nogah, skor popolnem ozdravel in opravljam, kakor v najboljših časih, svoje posle. Za to meni izkazano veliko dobroto Vam izrekam s tem srčno zahvalo.

Br. Sigmo.

Spričevalo št. 93.268.

Trapani v Siciliji, 13. aprila 1870.

Moja žena, žrtva strašnih, nervoznih bolečin, s hudo oteklino na celem životu, s srčnim bitjem, nespečnostjo in vraničnico v najhujši stopinji, je bila od zdravnikov za izgubljeno zmatrana, kar sem se odločil pribežati k Du Barry-evi neprecenjeni Revalescière. To izvrstno sredstvo je na začudenje mojih prijateljev, v kratkem času one strašne bolečine ozdravilo in mojo ženo tako okrepcalo, da se je, da-siravno 49 let stara, plesov udeležiti mogla. To Vam naznanjam na korist vseh enako trpečih in se Vam srčno zahvalim.

Atanasio Barbera.

Tečnejši kot meso, prihrani Revalescière pri odraslih in pri otrocih 50krat svojo ceno za zdravila.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 fun-tov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalescière-Biscuiten v pušicah à 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalescière-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Du-najbi, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Kas-bruku Diechtl & Frank, v Celovci P. Birnbacher, v Loubi Ludvig Müller, v Mariboru F. Koletnik & M. Morič, v Meranu J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih le-karjih in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja du-najska hiša na vse kraje po poštinih nakaznicah ali povzetjih.

Opomenica.

Konkursi: Mesto c. kr. deželnega živino-zdravnika pri c. kr. deželni sodnji kranjski, do 15. feb. 1874. — Za politično upravo na Kranjskem dve mesti konceptnih praktikantov s 500 gld. adjut. na leto, do 20. febr. t. l., pri c. kr. deželnem predsed-ništvu za Kranjsko. — Na deželni gozdarski šoli v Snežniku služba učitelja za naravoslovske predmete (fiziko, kemijo, mineralogijo, botaniko, zoologijo) s posebnim ozirom na gozdarstvo, z 800 gold. in stanovanjem, za sedaj provizorično, do 15. februarja t. l. pri Kranjskem deželnem odboru. — Pri deš-el-nom pomočnem uradu dve mesti kanelijskih asisten-tov s 500 gold. na leto in 50 gld. petetne doklade, v 4 tednih pri kranjskem deželnem odboru. — Pri c. kr. okrožni sodnji v Novem mestu mesto kaneli-sta, do 24. februarja t. l. — V okrožji finančne di-rekcije ljubljanske tri davkarska mesta, IX. reda, event. kontrolorska mesta X. reda, event. mesta davkarskih adjunktov, event. mesta davkarskih prak-tikantov z letnimi 240 gld., ali brez adjutuma, v 3 tednih. — Pri c. kr. okr. sodnji na Vrhniki mesto okrajnega sodnika VIII. reda, do 15. febr. t. l. pri ces. kraj. predsedništvu dež. sod. v Ljubljani. — Pri c. kr. deželni sodnji v Ljubljani mesto pred-stojnika deželne table in zemljiških knjig, IX. reda, do 10. februarja t. l. — Tobačna zaloga v Ra-dečah do 9. febr. t. l. pri c. kr. finančni direkciji v Ljubljani.

Umrli v Ljubljani

od 23. do 26. januarja.

Karolina Presterl, hišina, 22 l., na tifusu. — Terezija Koželj, zasebnica, 54 l., na krvnem toku. — Neža Črne, hči krojača, 3 dni stara, na božjasti. — Martin Srebotnjak, káznenec, 70 l., na oslabljenji. — Ivan Comelli, stavec, 22 l., na vnetji možganov. — Helena Wagner, ubožica, 62 l., na vnetici. — Ludvig Hribar, žel. uradnik, 23 l., na jetiki. — Fr. Povše, žena hišnega posestnika, 38 l., na mrtdu.

Dunajska borza 29. januarja.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	69 gld.	60	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	74	75	"
1860 drž. posojilo	106	50	"
Akcijske narodne banke	993	—	"
Kreditne akcije	242	75	"
London	112	80	"
Napol.	9	2	"
C. k. cekini	—	—	"
Srebro	107	20	"

Razglas.

Z obzirom na sedanje stanje kužne bo-lezni kôz v Ljubljani, katero daje upanje, da bo pojenjala, se po nasvetu zdravniške komisije ljubljanskega mesta na vseh javnih in privatnih učilnicah nadaljevanje podučevanja na 3. februarij zaukaže.

Dalje se določuje, da mora vsak učenec, kakor brž je zbolel, le potem šolo zopet obiskati, ako se izkaže z zdravniškim spričevalom; da je učencem iz familij, kjer se kozavi bolniki zdravijo, obiskovanje šole prepovedano, dokler so bolniki v hiši, in da smejo zopet v šolo vstopiti le potem, ako se morejo z zdravniškim atestom izkazati; da si morajo dalje oni učenci, ki še nemajo kôz stavljenih, takoj dati staviti jih od mestnih zdravnikov.

Končno se zapoveduje, da se šolske sobe in straušiča po šolah redno in popolnem desinficirati morajo, dokler se z ukazom to ne ustavi.

Kar se s tem sploh na znanje daje.

C. kr. deželni šolski svet za Kranjsko. V Ljubljani, 28. januarja 1874.

Predsednikov namestnik:

C. kr. dvorni svetovalec

Lotar knez Metternich l. r.

Zenitna ponudba.

Neoženjen, 21 let star, želim deklice od 17—20 let staro v zakon, katera ima 2000—3000 gold. premoženja. Službo imam stalno s 500 gld., toda v kratkem pričakujem še boljše plače. Deklica, ki bi me hotela, naj mi pošlje fotografijo z napisom: J. M. poste restante v Moravče. (22—1)

V najem

za 3, oziroma več let se daje hiša, prtilčna, s krómo in štacuno vred pri sv. Bolfanku na Kogu, okraja ormuškega, pod dobrimi pogoji. — Dotični dopisi naj se pošiljajo pod napisom

Blaž Stiberc,

posestnik v Pušencih pri Ormužu (Friedau).

(23—1)

Mladič,

kateri je vsaj 3. učilniški razred do-versil, kateri je poštenega značaja, dobi takoj službo kot učenec v pro-dajalnici vsakovrstnega blaga, z do-brimi pogoji pri (17—3)

Janezu Brinšku,

v Trnovem na reški cesti.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.